

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Веретенко І.М.

асистент,

Українська інженерно-педагогічна академія

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З КІБЕРБЕЗПЕКИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Останнім часом виникає загрозна ситуація щодо безпеки учнів, які користуються мережею Інтернет, яка стосується не тільки здоров'я, а й життя. Постає питання кібербезпеки, що розглядається як стан захищеності життєво важливих інтересів людини, громадянина, суспільства і держави в кіберпросторі [1].

Соціально-педагогічна робота з кібербезпеки у загальноосвітніх навчальних закладах має бути спрямована на усвідомлення учнями відповідальності за доступність особистої інформації, наслідків непоміркового розширення контактів у соціальних мережах тощо. Особливе місце слід надавати питанням правильної поведінки в Інтернеті та соціальних мережах, правилам реагування на можливі загрози, що можуть виникнути або вже існують.

Така думка пов'язана з тим, що сучасні діти надто часто користуються Інтернетом, є активними користувачами соціальних мереж, постійно зростає кількість учнів, які захоплюються небезпечними іграми, деякі з них перебувають у групах смерті: «Біжи або помри», «Кити плывуть нагору», «Розбуди мене о 4.20», «Море китів», «50 днів до мого...», «Синій кит» та інші. Процес відбору до небезпечної гри є ретельним. На першому етапі увага звертається на коментарі, «статуси» дитини у соціальних мережах. Потім дитина має здійснити певний перелік дій, який пов'язаний із самошкодженнями, суїцидальними проявами. Та найстрашніше, що результатом такої гри є самогубство.

Надважливим завданням соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів з кібербезпеки ми вважаємо діагностичну та профілактичну роботу з учнями у вигляді групових та індивідуальних бесід, консультацій для виявлення дітей «групи ризику», схильних до аутоагресії, дітей з низькою самооцінкою, які постійно перебувають у конфлікті з однолітками, ізольовані від спілкування з однокласниками чи у сім'ї та перебувають з будь-яких причин у депресії. В першу чергу вважаємо за важливе пояснювати дітям, що депресія може виникнути у будь-якої людини – це хвороба, яку можна вилікувати. Робота має бути надзвичайно коректною. Учні мають знати, що у період депресії поведінка людини завжди змінюється, тому важливим є своєчасно її

помітити і повідомити про це батькам, соціальному педагогу, класному керівнику. Особлива увага має звертатися на дітей із сімей, в яких виявлено суїцид або його спроби. Соціально-педагогічна робота з попередження захопленням небезпечними іграми має бути спрямована на підвищення самооцінки учнів, на розуміння сенсу та цінності життя, сприймання проблем як тимчасову подію. В той же час учні мають розуміти, що прохання про допомогу не є слабкістю. Для цього можуть бути використані класні години чи години соціального педагога «Я чую тебе», «Відверта розмова», «Зиск та ризики у мережевих іграх», «Небезпечні квести у соціальних мережах», «Я щаслива людина?», форум-театри, презентації щодо соціальних груп, які навпаки можуть сприяти розкриттю здібностей та розвитку дитини, залучення дітей до волонтерського руху тощо. Волонтерська діяльність учнів є надзвичайно корисною як для самих волонтерів, так і для тих, хто потребує допомоги у побудові соціальних відносин, набутті нових знань та практичних навичок, відчутті необхідності своєї праці.

Години соціального педагога не можуть спрямовуватися на розкриття дій, які використовували діти, що вже створили страшні вчинки. Не можна викликати цікавість у дітей, які не перебувають і не цікавляться даними групами у соціальних мережах. Велике значення має небайдужість учнів, які здогадуються або знають про інтерес до небезпечних ігор серед своїх друзів, однокласників. Слід наголошувати на необхідності повідомляти про такі випадки задля своєчасного втручання і попередження суїциду дітей.

При виявленні депресивних та схильних до суїциду учнів загальноосвітніх навчальних закладів соціальному педагогу важливо знайти саме ту людину, якій довіряє учень, може поділитися з нею своїми переживаннями. Щира розмова може знизити емоційне напруження і подивитись на проблему з іншої сторони. Це могло б заспокоїти дитину, відволікти від нав'язливих думок про самогубство.

На батьківських зборах, при проведенні консультацій необхідно наголошувати на доречності відслідковувати сайти, групи та аккаунти, ігри, фільми, телевізійні програми, якими захоплюються їхні діти. Контролювати можливо за допомогою особисто створених «сторінок» під вигаданими іменами. Важливо підкреслювати, що відчуття своєї значимості з'являється у дитини тільки у тих випадках, коли батьки цікавляться її життям, захоплюються спільними справами, спільними змістовними прогулянками. Можливо збільшити зайнятість дітей в позаурочний час: домашні справи, заняття спортом, спільні читання книжок тощо.

Допомагати вирішувати вищезазначені завдання зі своєї сторони можуть і залучені представники кіберполіції, які з правової точки зору можуть дати кваліфіковану консультацію з приводу: бездумного перебування в Інтернет-мережі, звернень про допомогу (у яких ситуаціях, коли, до кого і як звертатися), спілкування з незнайомцями в

соціальних мережах (кого можна мати за друзів, які фото та відеоматеріали особистого життя доречно викладати в мережу Інтернет, як використовувати геоданні, як користуватися чатами) та інше.

Отже, тільки спільна та наполеглива робота соціальних педагогів, батьків, небайдужих друзів та представників кіберполіції можуть створити кібербезпеку учнів загальноосвітніх навчальних закладів України та врятувати дитячі життя.

Список використаних джерел:

1. Проект Закону про основні засади забезпечення кібербезпеки України № 2126а від 19.06.2015. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55657

Силкіна С.А.

аспірант,

*Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка*

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ВАЖКОВИХОВУВАНИМИ ПІДЛІТКАМИ В УМОВАХ ШКІЛ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ

Проблема важковихованості підлітків не є новою для соціально-педагогічної теорії та практики. Так, на сьогоднішній день накопичено великий досвід роботи з даною категорією учні. Зокрема, запропоновані форми, методи та шляхи подолання даної проблеми є загальними, що унеможлиблює їх ефективне застосування в умовах сільського соціуму. В першу чергу це пов'язано зі специфікою життєдіяльності села та його мешканців, а також з поведінкою самих важковиховуваних підлітків. Саме тому постає питання про необхідність побудови педагогічно доцільної соціально-педагогічної діяльності з важковиховуваними підлітками на селі.

Теоретичний аналіз досліджень показав, що у працях таких учених як Т. Василькова, Ю. Василькова [38], О. Безпалько [60], М. Галагузова [61], І. Зверєва [62], А. Капська [63], Л. Мардахаєв [1], С. Харченко [64], М. Шакурова [65] розкриттю сутності соціально-педагогічної діяльності приділяється велика увага.

Звертаючись до досліджень О. Безпалько знаходимо наступне визначення даного поняття «це різновид професійної діяльності, яка спрямована на створення сприятливих умов соціалізації, всебічного розвитку особистості, задоволенні її соціокультурних потреб або відновлення соціально схвалених способів життєдіяльності» [60, с. 49-50].